



# **EVALUARE NAȚIONALĂ DE LA FINALUL CLASEI a VI-A**

**Anul școlar 2025–2026**

**Limbă și comunicare – Limba maternă – Limba maghiară**

**Județul/sectorul .....**

**Localitatea .....**

**Unitatea de învățământ .....**

**Numele și prenumele elevului/elevei .....**

.....

**Clasa a VI-a .....**

# A. SZÖVEG

**Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!**

## **15 dolog, amit az élelmiszerpazarlás ellen tehetünk**

Élelmiszerhulladéknak nevezünk minden olyan nyers vagy főtt ételhulladékot, amely az elkészítés előtt, közben vagy után kidobott élelmiszerekből áll. 3 típusát különböztetjük meg: a megromlott vagy feleslegesen megvásárolt, vagyis az úgynevezett elkerülhető élelmiszerhulladékot (pl. megszáradt kenyér), a potenciálisan elkerülhető élelmiszerhulladékot (pl. almahéj, csirkebőr, kenyérhéj) és a fogyasztásra nem alkalmas élelmiszerrészeket, vagyis a nem elkerülhető élelmiszerhulladékokat (pl. csontok).



Élelmiszerpazarlásról akkor beszélünk, ha olyan étel végzi a kukában, amelynek hulladékká válása már egy kis odafigyeléssel is elkerülhető lett volna. A fejlett országokban az élelmiszerhulladék 40 százaléka a háztartásokban keletkezik. Azaz mi dobjuk ki.

## **Tonnányi élelmiszert áldozunk fel a jóléti társadalom oltárán**

A növekvő népesség, az egyre magasabb élelmiszerárak és a vízhiány miatt már így is az élelmiszerkrízis határán állunk, mégis, a megtermelt ennivaló egyharmada kárba vész. Az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete, a FAO szerint évente 1,3 milliárd tonna élelmiszer megy kárba, és ezzel együtt az összes erőforrás is (energia, víz), ami a megtermeléséhez kellett.



A fejlett országokban fejenként és összesen is sokkal magasabb az élelmiszerpazarlás mértéke, mint a fejlődő országokban. Az USA-ban évente fejenként 105 kg élelmiszerhulladék keletkezik, míg Afrikában és Ázsiában ennek csupán a töredéke, 8 kg/fő/év.

## **Mi áll az élelmiszerpazarlás hátterében?**

Az élelmiszerpazarlás egy komplex probléma. A világháborúk óta nem volt igazi gond az élelmiszerhiány, tulajdonképpen élelmiszerek széles skálája között válogathatunk kényünk-kedvünk szerint folyamatosan – évszaktól, földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül. A túlfogyasztáshoz pedig nemcsak a bőséges kínálat, hanem a marketing is hozzájárul. A különféle akciók és ajánlatok hatására többet veszünk, mint amire szükségünk van, vagy amit belátható időn belül el tudnánk fogyasztani. A növekvő életszínvonal nemcsak a megvásárolt élelmiszerek mennyiségén, hanem a minőségén is megmutatkozik. Egyre több húst, tejterméket, friss gyümölcsöt és zöldséget fogyasztunk, amik gyorsabban és könnyebben romlanak. Főleg, ha nem megfelelő helyen, hőmérsékleten vagy csomagolásban tároljuk őket.



## Mit tehetünk az élelmiszerpazarlás ellen?

A környezetünk védelme mellett az éhezést is könnyedén felszámolhatnánk, ha csökkentenénk az élelmiszerpazarlást.

Kevesebb élelmiszerhulladékkal az összes megtermelt élelmiszer harmadát takarítanánk meg, amivel 3 milliárd embert lehetne jóllakatni. A háztartásoknak és nekünk fogyasztóknak kell tisztába kerülnünk az élelmiszerpazarlás jelentőségével, és változtatnunk kell a szokásainkon.

Ehhez adunk most 15 tippet.

1. Legyünk tisztában a következményekkel, és tájékozódjunk megfelelően!
2. Ismerjük meg az élelmiszerpazarlási statisztikákat!
3. Mérjük meg a saját élelmiszerpazarlásunkat!
4. Tegyük tisztába a fogalmat, tudjuk, hogy mi számít élelmiszerpazarlásnak!
5. Fontos tudnunk azt is, hogy mi nem élelmiszerpazarlás!
6. Előzzük meg a túlvásárlást!
7. Vásároljunk tudatosan!
8. Gondolkodjunk előre!
9. Csak olyat élelmiszert vegyünk meg, ami el is fog fogyni!
10. Minimalizáljuk a felesleges ételeket a háztartásban!
11. Nem minden szemét, ami annak tűnik!
12. Főzzünk annyit, amennyit biztosan megeszünk!
13. Fagyasszunk le minden romlandó ételt, amit nem tudunk időben elfogyasztani!
14. Adományozzunk a rászorulóknak!
15. Komposztáljunk!

Az élelmiszerpazarlás egy globális probléma, aminek a visszaszorítása kifejezetten rajtunk múlik, a mi háztartásainkból indul. Viselkedésünk és szokásaink változtatásával nemcsak a környezetünkkel teszünk jót, de a javak kiegyenlítettebb eloszlásához is hozzájárulhatunk.

( <https://xforest.hu/elelmiszerpazarlas/> alapján)

**Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!**

**1. Mi a szöveg témája?** Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A.** az egészséges táplálkozás szabályai és étrendek
- B.** az élelmiszerpazarlás okai és csökkentésének lehetőségei
- C.** a különböző élelmiszerek tápértéke
- D.** az élelmiszerkrízis megszüntetése

*Nem a diák tölti ki:*

Kód:

Pontszám:

**6 pont**

**2. Írj ki a szövegből 2 kulcsszót!**

1) \_\_\_\_\_

2) \_\_\_\_\_

*Nem a diák tölti ki:*

2.1) 

Kód:		Pontszám:	
------	--	-----------	--

**2 pont**

2.2) 

Kód:		Pontszám:	
------	--	-----------	--

**2 pont**

**3. Mi a jelentése az alábbi szavaknak, kifejezéseknek? Társítsd a meghatározásokat/példákat a hozzájuk kapcsolódó szavakhoz, kifejezésekhez! Írd a helyes társításokat a táblázat üres rovataiba!**

**Szavak, kifejezések:**

- 1) elkerülhető élelmiszerhulladékok
- 2) élelmiszerpazarlás
- 3) potenciálisan elkerülhető élelmiszerhulladékok
- 4) nem elkerülhető élelmiszerhulladékok

**Meghatározások/példák:**

- A. olyan étel, amelynek hulladékká válása kis odafigyeléssel elkerülhető lett volna
- B. fogyasztásra nem alkalmas élelmiszerrészek (pl. csontok)
- C. almahéj, csirkebőr, kenyérhéj
- D. növekvő népesség, magas élelmiszerárak, vízhiány
- E. megromlott vagy feleslegesen megvásárolt élelmiszerek (pl. megszáradt kenyér)

**A helyes válaszok:**

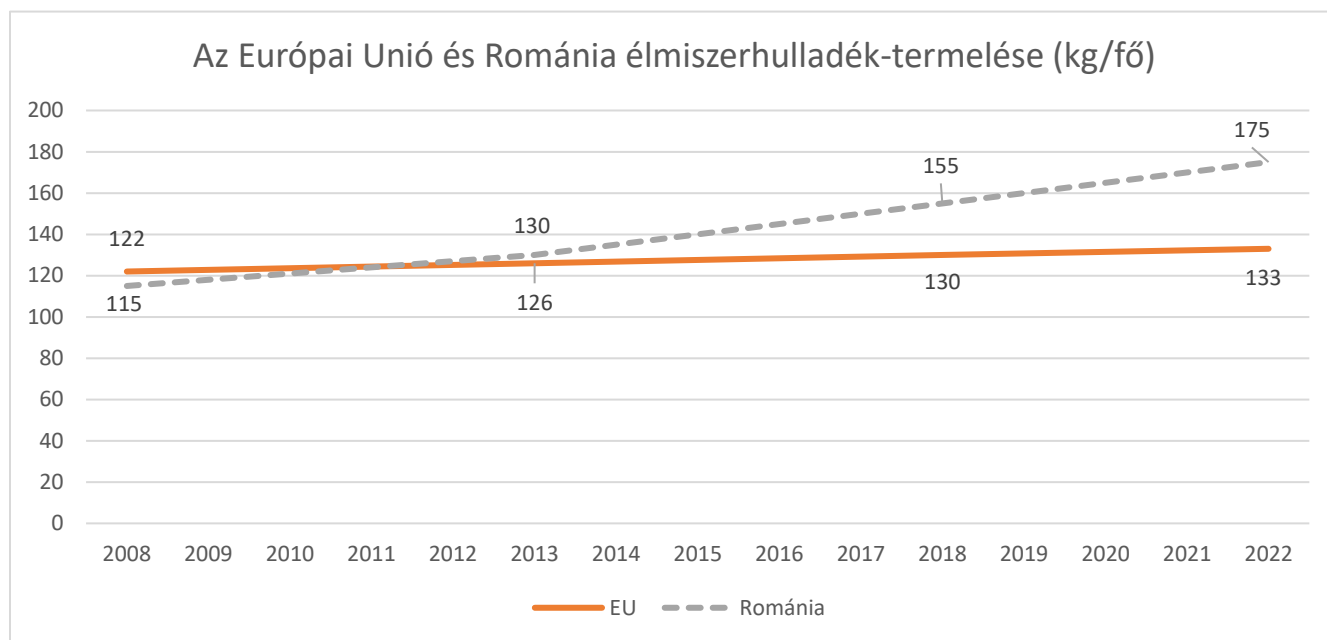
1)	
2)	
3)	
4)	

*Nem a diák tölti ki:*

Kód:		Pontszám:	
------	--	-----------	--

**8 pont**

4. A következő grafikon az Európai Unió és Románia egy főre eső teljes élelmiszerhulladék-mennyiségének alakulását mutatja be.



Jelöld X-szel, hogy a következő kijelentések igazak vagy hamisak!

Kijelentés	Igaz	Hamis
A grafikon adatai az élelmiszerhulladék mennyiségének növekedését ábrázolják.		
Románia 2022-ben 175 kg/fő élelmiszerhulladékot termelt.		
2013 óta Románia átlag élelmiszerhulladék-termelése kisebb, mint az Európai Unióé.		
A romániai élelmiszerhulladék-termelés 2008-ban alacsonyabb volt, mint az Európai Unió átlaga.		

Nem a diák tölti ki:

Kód:  Pontszám:  **8 pont**

5. Egészítsd ki a következő mondatot a szöveg alapján!

Ha csökkenteni szeretném az élelmiszerpazarlást a saját háztartásomban, leginkább úgy tudnám ezt megtenni, hogy

---



---

Nem a diák tölti ki:

Kód:  Pontszám:  **4 pont**

**6. Az alábbi mondatok közül melyik a legalkalmasabb arra, hogy ösztönözd egy osztálytársadat az élelmiszerpazarlás csökkentésére? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!**

- A. Az élelmiszerpazarlás egy globális probléma, amely évente milliárd tonna hulladékot jelent.
- B. A fejlett országokban sokkal több élelmiszert dobnak ki, mint a fejlődő országokban.
- C. Próbálj meg tudatosan vásárolni, és csak annyi ételt venni, amennyit biztosan el tudsz fogyasztani!
- D. Az élelmiszerhulladék három típusát különböztetjük meg.

Nem a diák tölti ki:

Kód:

Pontszám:

6 pont

**7. Milyen élelmiszerekre utal a következő mondatban aláhúzott nyelvi elem? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!**

... amik gyorsabban és könnyebben romlanak.

- A. fűszer, konzerv, olaj
- B. aszalt gyümölcs, befőtt, citrusféle
- C. hús, tejtermék, friss gyümölcs és zöldség
- D. füstölt kolbász, kenyér, sajt

**A helyes válasz betűjele:** \_\_\_\_\_

Nem a diák tölti ki:

Kód:

Pontszám:

6 pont

**8. Alakítsd át a következő mondatot úgy, hogy a beszélő a következő évi terveiről számoljon be benne!**

*Főzzünk annyit, amennyit biztosan megeszünk!*

Nem a diák tölti ki:

Kód:

Pontszám:

4 pont

## 9. Olvasd el figyelmesen az értelmező szótár alábbi szócikkét!

### skála főnév *skálát, skálája*

A. (zene) Zenei hangoknak meghatározott hangközökben felépített lépcsőzetes sora; hangsor, hanglétra. Dúr, moll skála; → kromatikus skála. || a. (választékos) Ilyen zenei hangsor éneklése v. hangszeren való játszása; skálázás. *Az ezredes elszántan verte a billentyűket, és konokul ragaszkodott a végnélküli skálákhoz.* (Krúdy Gyula) *Eszembe jut a kisgyermek panasza, a palatábla és az első skála.* (Kosztolányi Dezső)

B. (átvitt értelemben, választékos) <Természeti, társadalmi jelenségekben v. lelki sajátosságokban> fokozatos változatosság, árnyalati gazdagság. *A társadalmi jelenségek gazdag skálája. Ősszel a színek változatos skálájában gyönyörködhetünk. A képen a sárga szín egész skálája ott ragyogott. A szónok fölényesen játszott a hallgatóság érzelmeinek skáláján. Végigment a gyerekes könnyörgések minden skáláján.* (Mikszáth Kálmán) *A kenyér... az evés örömeinek kimondhatatlanul gazdag skáláját jelentette.* (Kuncz Aladár)

C. (műszaki nyelv) <Vmely készüléken, műszeren> számokban kifejezhető értékeket jelölő, fokokra beosztott táblázat. A barométer, a feshmérő, a hőmérő, a magasságmérő, a rádiókészülék, a sebességmérő skálája. Megkerestem, hol van a rádiókészülék skáláján Prága.

D. (közgazdaságtan, pénzügy) Fokozatos díjszabás, ill. ennek táblázata; díjfokozat. Postai díjak skálája. || a. (közigazgatás) Progresszív skála: a fokozódó tiszta jövedelem után fizetendő adóösszeg arányos növekedését szabályozó kulcs; adókulcs.

(A magyar nyelv értelmező szótára)

**Azonosítsd a *skála* szónak azt a jelentését, amely a következő mondatban érvényesül!** Karikázd be a szócikkben a megfelelő jelentés betűjelét!

*A világháborúk óta nem volt igazi gond az élelmiszerhiány, tulajdonképpen élelmiszerek széles **skálája** között válogathatunk kényünk-kedvünk szerint folyamatosan – évszaktól, földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül.*

Nem a diák tölti ki:

Kód:

Pontszám:

6 pont

## 10. Egészítsd ki a következő mondatot a zárójelben megadott szavakkal!

A környezetünk védelme (1) \_\_\_\_\_ az éhezést is (2) \_\_\_\_\_,  
(számára / mellett) (fel számolhatnánk / felszámolhatnánk)

ha csökkentenénk az élelmiszerpazarlást.

Nem a diák tölti ki:

10.1)

Kód:

Pontszám:

4 pont

10.2)

Kód:

Pontszám:

4 pont

## B. SZÖVEG

**Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!**

*Ma is, mint mindig, pontosan fél ötkor befejeztük a munkát az Építészeti Hivatalban. Letettük a vonalzókat, ceruzákat, a kapuban elbúcsúztunk egymástól, és elindultunk hazafelé.*

*Nem siettem. Jó melegen süttött a nap. Sétálgattam és fütyörészttem.*

*Hazafelé menet először az Orgona utcán megyek végig. Az Orgona utca derékszögben a Levendula utcába torkollik. Itt, pontosan az Orgona utca torkolatával szemben áll egy ház.*

*Nem tudtam, ki lakik a házban, soha sem bemenni, sem kijönni nem láttam senkit. Pedig nagyon furdulta az oldalamat a kíváncsiság, és azt gondoltam, hogy aki ebben a házban lakik, az nekem biztosan nagyon jó barátom lenne.*

*Barátok okvetlenül kellene az embernek.*

*Ma azonban, éppen mikor odaértem, kinyílt a ház kapuja, és egy kisfiú lépett ki rajta. A kisfiú rám hunyorított, és intett:*

*– Gyere.*

*– Nézz be! Itt van az oroszlánom.*

*Bekukkantottam a résen. A pajtában, kirottosodott karosszékekben egy nagyon öreg oroszlán ült. Orrán fekete keretes pápaszemet viselt, és újságot olvasott.*

*– A szemüveget csak nagyzási hóbortból teszi föl – súgta a kisfiú –, nincs benne üveg. Különben nagyon rendes öreg oroszlán. Bruckner Szigfridnek hívják.*

*– Na, mit szólsz hozzá?*

*– Szép oroszlán – mondtam –, csak talán kicsit öreg, meg ahogy monddod, hiú is.*

*– Az nem baj, hiszen egy kicsit mindenki hiú. Nem igaz? Apa például sokkal hiúbb, mint Szigfrid. És arról nem tehet, hogy öreg. Csak hát, tudod...*

*– Mi a baj? – kérdeztem. – Hidd el, ha segíteni tudok...*

*– Rendes vagy... Szegény Szigfrid... nagyon egyedül van. A cirkuszban barátai voltak, mert tudod, cirkuszban dolgozott. Azt hiszem, itt unatkozik... És ez bánt engem.*

*– Jó napot! – hallatszott ekkor egy kissé rekedtes bariton a hátunk mögött.*

*– Beszélgetést hallottam, gondoltam, kijövök, mert az újságokat már kiolvastam.*

*– Még nem volt szerencsénk – állt meg előttem. – Bruckner Szigfrid vagyok, a szavannák ura, egyébként artista és főzsonglőr. Van szerencsém.*

*– Örülök... – motyogtam.*

*– A barátom – sietett segítségemre a kisfiú, aztán ő is megakadt, hiszen még nem tudta a nevemet.*

*– Barna Viktor építész vagyok, házakat tervezek – mondtam gyorsan.*

*De Bruckner Szigfrid ekkor már a kisfiúhoz fordult.*

*– Nos? Van valami?*

*– Semmi – csóválta a fejét a kisfiú.*

*Az oroszlán elfordult, és sokáig hallgatott.*

*– Engem szólíts Petinek – mondta a kisfiú.*

*– Tulajdonképpen jó dolgom van itt – motyogta az oroszlán, maga elé meredve. – Semmire sincs gondom, a lakásom elég tágas, és kertben sétálghatok. De a feleségem meg a rokonaim... hiába... hiányoznak. Nagyon egyedül maradtam öreg napjaimra.*

*Megint hallgattunk.*

*– Tudod, a feleségét keresem, állítólag már ő is nyugdíjba ment. Segíthetnél... A feleségét Bruckner Szilviának hívják, és piros pulóvert visel.*

(Lázár Ervin: *A kisfiú meg az oroszlánok meseregénye* alapján)



Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

**11. Mi a foglalkozása Barna Viktornak?** Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A. ács
- B. kőműves
- C. újságíró
- D. építész

Nem a diák tölti ki:

Kód:

Pontszám:

6 pont

**12. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések a szöveg alapján?** Jelöld X-szel a táblázat megfelelő rovatát!

Kijelentések:	A. Igaz	B. Hamis
1) Bruckner Szigfrid nem tudja szemüveg nélkül elolvasni az újságot.		
2) Az öreg oroszlának jó dolga van Petinél, de nagyon magányos.		

Nem a diák tölti ki:

Kód:

Pontszám:

4 pont

**13. Milyen időrendben történnek az események?** Karikázd be a helyes sorrend betűjelét!

- 1) Megismerjük Bruckner Szigfridet, az öreg cirkuszi oroszánt.
- 2) Peti megkéri az építészt, hogy segítsen megtalálni Bruckner Szigfrid feleségét, hogy ne maradjon egyedül öreg napjaira.
- 3) Barna Viktor és Peti is bemutatkoznak.
- 4) A Levendula utcai házból egy kislány lép ki, és megmutatja az építésznek az oroszánját.
- 5) Az elbeszélő befejezi a munkát az Építészeti Hivatalban, és elindul hazafelé.

- A. 5), 4), 1), 3), 2)
- B. 2), 1), 3), 5), 4)
- C. 5), 2), 4), 3), 1)
- D. 4), 1), 2) 3), 5)

Nem a diák tölti ki:

Kód:

Pontszám:

6 pont

**14. Jelöld X-szel az alábbi táblázatban, kiről mondja Peti!**

Peti kijelentései↓	A. Bruckner Szigfrid	B. Peti édesapja	C. Bruckner Szigfrid felesége	D. Az építész
1) – Rendes vagy...				
2) – A szemüveget csak nagyzási hóbortból teszi föl				
3) Bruckner Szilviának hívják, és piros pulóvert visel.				
4) sokkal hiúbb, mint Szigfrid				

Nem a diák tölti ki:

Kód:

Pontszám:

4 pont

**15. Írj 40–50 szavas élménybeszámolót egy számodra érdekes felnőttel való találkozásodról!**

Élménybeszámolódban kövesd az alábbi vázlatot:

- mutasd be a találkozás helyét, idejét, a résztvevőket;
- mesélj el két, számodra lényeges eseményt, ami a találkozás alatt történt!

Megjegyzés: pontot ér a szöveg információihoz és a kért szövegtípushoz való igazodás, a szöveg nyelvi megformáltsága, a helyesírás.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

### 15.A az élménybeszámoló megírása

--	--

--	--

--	--

15.C1 hely, idő, résztvevők

--	--

--	--

### 15.C2 két esemény

--	--

--	--

15.D1 logikus gondolatmenet

--	--

--	--

### 15.D2a nyelvi igényesség

--	--

--	--

### 15.D2b szókincs, helyesírás

--	--

--	--

### 15.D3 központosítás

--	--

--	--

15.D4 íráskép

--	--

--	--

GRATULÁLUNK, A TESZT VÉGÉRE ÉRTÉL.

--	--